

Vihreä matkustaminen

Grönt resande

Erasmus+ yleissivistävälle koulutukselle / till allmänbildande utbildning
14.8.2026 Katariina Petäjäniemi

Erasmus+
Muuttaa elämäsi – avartaa maailmaasi.

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSSTYRELSEN

Tässä webinaaritallenteessa | denna webinarieinspelning

- Tavoitteena antaa lisätietoa sitä kaipaaville
- Käytä tallennetta siten kuin itse tarvitset → etsi itseäsi kiinnostavat kohdat
- Live-webinaari 24.8. – keskustelua ja ideointia vertaisryhmissä

- Syftet är att ge ytterligare information till dem som behöver det
- Använd inspelningen på det sätt som passar dig bäst → hitta de avsnitt som intresserar dig
- Livewebbinarium den 24.8. med diskussioner och idéutbyte i kollegiala grupper

Ilmasto

Tutkimus: Paloalttiiden kesäpäivien määrä yli kaksinkertaistunut Etelä-Euroopassa

Torstaina julkaistun tutkimuksen mukaan alue vaikuttaa olevan siirtymässä äärimmäisen maastopaloariskin aikakauteen.

Bordeaux'n kaupungin ympäristössä, Gironden alueella yli 42 000 hehtaaria maastoa on paloi ja satoja tuhansia ihmisiä jouduttiin evakuoimaan maastopalon takia heinäkuun viimeisellä viikolla. Kuva: Romain Perrocheau / AFP

STT-AFP

30.7. 19:47

Kolumni

Kuvavirta palavasta Euroopasta turruttaa ja tuskin muuttaa mitään

Samanlaiset uutiskuvat maastopaloista toistuvat kesästä toiseen. Ne muuttuvat vaarallisen helposti osaksi turruttavan tuttua uutisvirtaa.

💎 Tilaajille

KAISA
SYRJÄNEN

Kolumni

Kirjoittaja on HS:n visuaalinen journalisti.

Maastopalot

Ranska on pidättänyt satoja palojen sytyttämisestä epäiltyjä

- Ranska on pidättänyt 420 ihmistä epäiltyinä yhteyksistä maata runnelleisiin maastopaloihin.
- BBC pohtii, väisteleekö Ranskan hallinto vastuutaan esimerkiksi ilmastotoimien epäonnistumisessa keskittymällä epäiltyjen jahtaamiseen.
- Presidentti Emmanuel Macronin mielestä kritiikin aika on vasta akuutin vaiheen jälkeen.

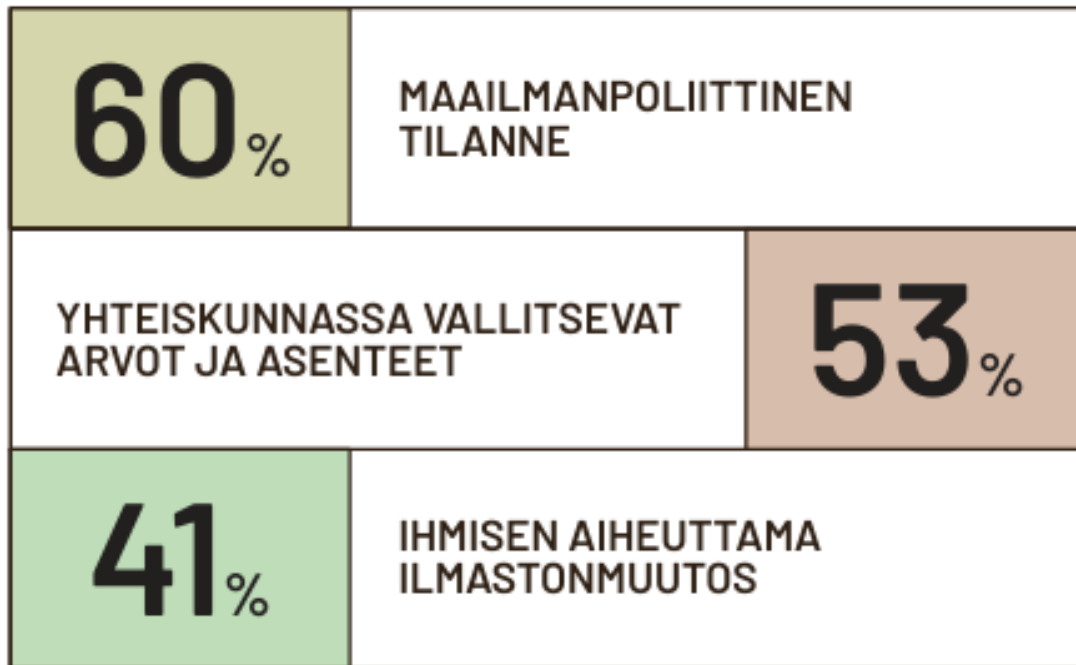

***"The greatest threat to
our planet is the belief
that someone else will
save it."***

Robert Swan

Nuorisobarometri 2025

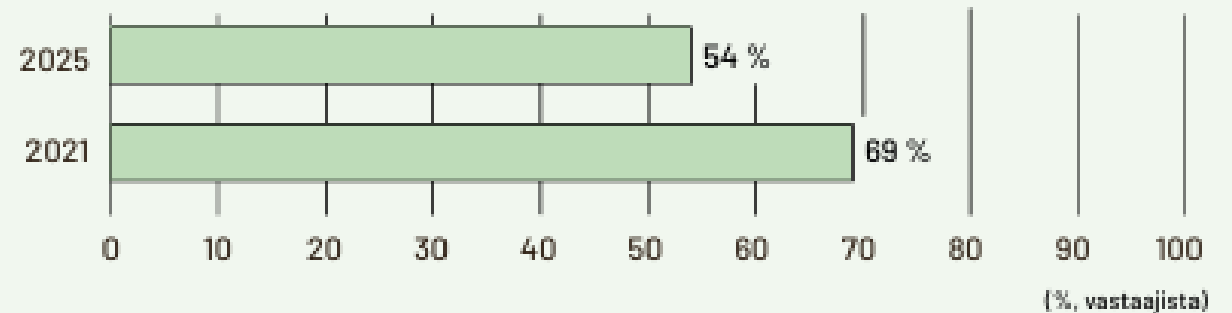
"KOKEE TURVATTOMUUTTA SEURAAVIEN ASIOIDEN TAKIA"

Luvuissa on laskettu yhteen "Erittäin paljon" tai "Melko paljon" vastanneet kysymykseen: "Missä määrin, jos lainkaan koet turvattomuutta seuraavien asioiden takia..."

"YMPÄRISTÖONGELMIIN LÖYDETÄÄN MAAILMANLAAJUISESTI KESTÄVIÄ RATKAISUJA"

TÄYSIN JA JOKSEENKIN SAMAA MIELTÄ OLEVAT

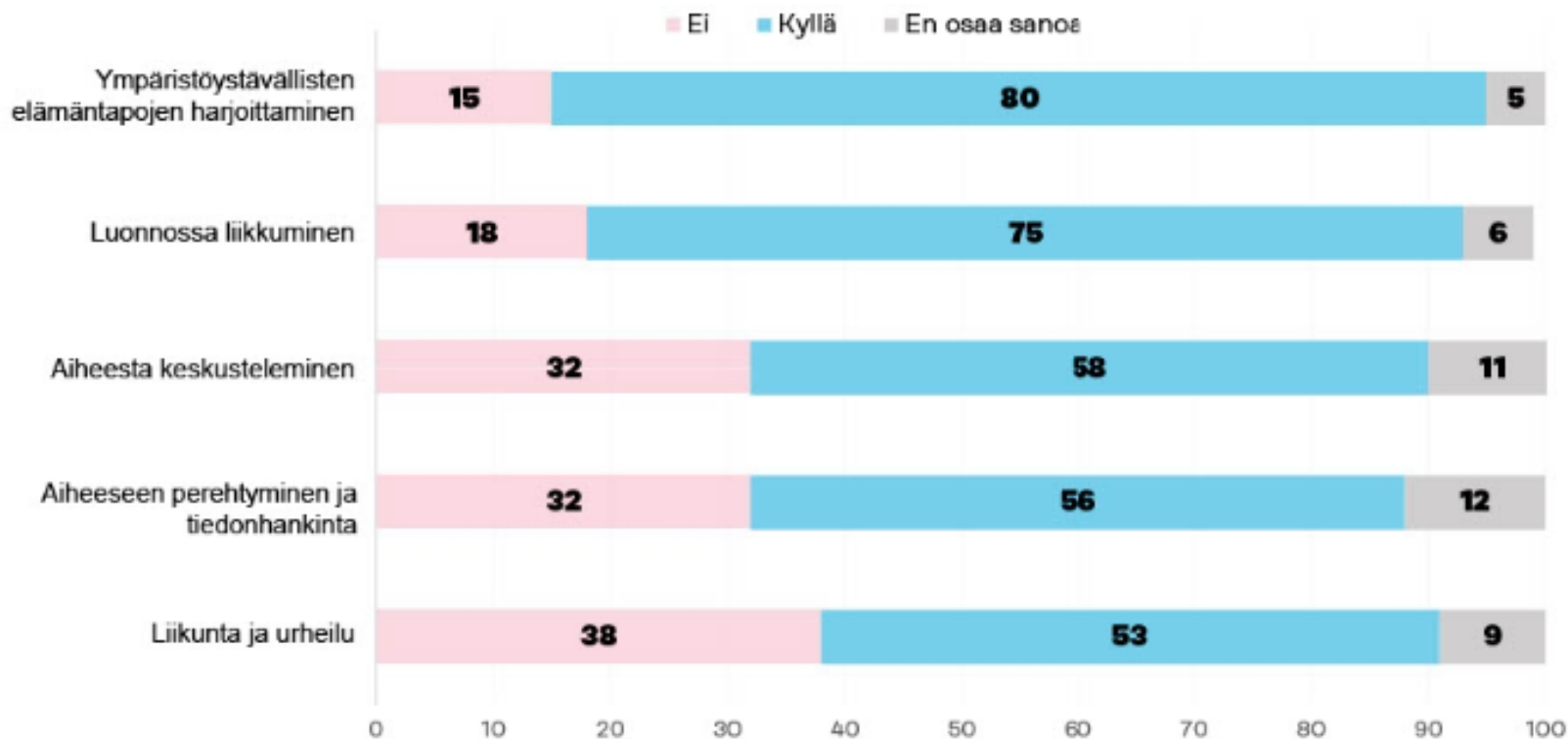

Sitran tutkimus 2019

Kestävät elämäntavat auttavat ilmastoahdistukseen

Noin neljännes suomalaisista arvioi potevansa ilmastoahdistusta, kertoo Sitran teettämä tuore kyselytutkimus. Kestävien elämäntapojen harjoittaminen koetaan tehokkaimmaksi lääkkeeksi ahdistuksen ja muiden ilmastomuutoksen aiheuttamien vaikeiden tunteiden hallitsemiseen.

MITKÄ KEINOT OVAT AUTTANEET ILMASTONMUUTOKSEN AIHEUTTAMIEN VAIKEIDEN TUNTEIDEN HALLINNASSA

Opetushallitus kouluttaa

- Opetushallituksen tiloissa Helsingissä
- 29.-30.10.2026
- Yleissivistävän koulutuksen aineenopettajille, kaikilla osaamistasoilla
- Osallistujalle maksuton koulutus
- Lisäksi:
 - majoitus tarjotaan tarvitseville ja
 - matkakustannukset korvataan 50 euroa ylittävältä osalta
- 50 – 100 osallistujaa
- **Haku päättyy 28.8.**
- <https://tapahtumat.oph.fi/kestavyyskasvatus/FI>

KESTÄVYYSMURROS
KOULUSSA – OPETTAJAT
KESTÄVÄÄ TULEVAISUUTTA
RAKENTAMASSA

29.-30.10.2026 HELSINKI

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

Tulevan ohjelmakauden neuvottelut

- Millaisia tulisi matkustamisen päästöjen vähentämiseen tähtäävien ohjelmäsääntöjen olla, että ne olisivat paremmin toteutettavissa teidän organisaatiossanne?
- Mitkä ovat maata pitkin matkustamisen suurimmat esteet teidän organisaatiossanne?
- Mitä taloudellisia asioita ohjelman tulisi huomioida, että maata pitkin matkustaminen mahdollistuisi teidän organisaatiossanne?
- Ole yhteydessä Katariinaan: [katariina.petajaniemi \(@\) oph.fi](mailto:katariina.petajaniemi (@) oph.fi)

Förhandlingar om den kommande programperioden

- Vilken typ av programregler som syftar till att minska utsläppen från resande skulle vara lättare att genomföra i er organisation?
- Vilka är de största hindren för att resa landvägen i er organisation?
- Vilka ekonomiska aspekter bör programmet beakta för att resor landvägen ska vara möjliga i er organisation?
- Ta kontakt med Katariina: [katariina.petajaniemi \(@\) oph.fi](mailto:katariina.petajaniemi (@) oph.fi)

Kestävyysskriisi ja kansainvälinen yhteistyö

- Globaali kestävyyskriisi ratkaistavissa vain kv-yhteistyöllä
→ kansainvälisyystaidot
→ kestävän elämäntavan taidot
- Hyvin suunniteltuna ja toteutettuna kv-hankkeet edesauttavat globaalin ympäristökriisin ratkaisujen etsimisessä ja edistämisessä

MUTTA: Miten torjua toiminnan aiheuttamat välittömät negatiiviset ympäristövaikutukset?

Hållbarhetskrisen och internationellt samarbete

- Den globala hållbarhetskrisen kan endast lösas genom internationellt samarbete – därför behövs internationella kompetenser och färdigheter.
- När internationella projekt planeras och genomförs väl kan de bidra till att hitta, utveckla och sprida lösningar på den globala miljö- och hållbarhetskrisen.

MEN: Hur kan vi minska de direkta negativa miljöeffekter som verksamheten orsakar?

- Hankkeen teemasta riippumatta, kaikilla hankkeilla ympäristövaikutuksia
- Näiden ympäristövaikutusten tunnistaminen ja vähentäminen keskiössä

Mistä toimista aiheutuvat hankkeen suurimmat ympäristövaikutukset?

1. Matkustaminen = lentäminen

2. Tapaamispaikka = saavutettavuus, ruoka, majoittuminen
3. Materiaalikestävyys = jakotavarat, lahjat, digitaaliset laitteet
4. Digilaitteiden käyttö = energia

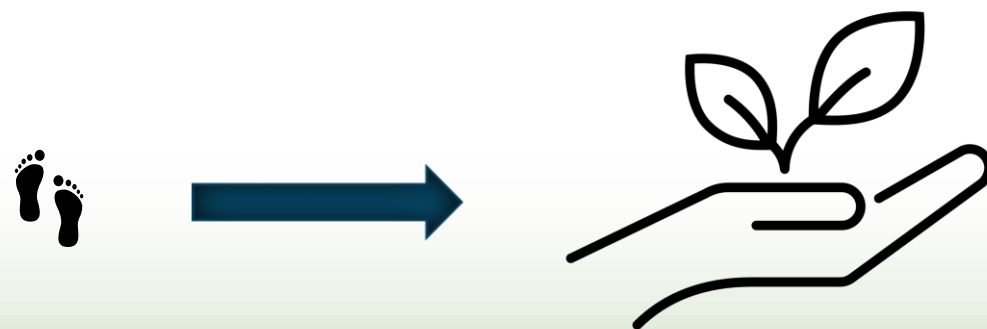
→ Tietoisuuden lisääminen; miten valintamme ja toimintamme vaikuttavat ympäristöön

→ Tietysti myös tiedot, mutta erityisesti taidot, asenteet ja tunteet

→ motivaatio ja kestävyysosaaminen

→ Tietysti myös jalanjälki, mutta myös **kädenjälki** eli kestävyysosaamisen lisääminen

→ Kestävyysosaaminen lisääntyy samalla kun tehdään jalanjälkeä pienentäviä toimenpiteitä

Esimerkiksi: Matkustamisen tarveharkinta ja lentämisen välttäminen

- arvokasvatus, motivaatio
- ei vain ilmastoahdistusta pahentava ongelma vaan myös ratkaisu
- aktiivinen toimijuus
- osaamisen ja uskaltamisen lisääntyminen tulevaisuutta varten

Ilmastomuutos ja lentomatkustaminen

- Matkustusvälineet liikkuvat fossiilisia polttoaineita polttamalla
 - hiili siirtyy maankuoresta ilmakehään
 - voimistaa luonnollista kasvihuoneilmiötä
 - Maan ilmasto lämpenee enemmän kuin sille olisi hyväksi
 - sään ääri-ilmiöt ja biodiversiteetti, jne.
- Lentomatkustamisen hiilidioksidipäästöt (CO₂) globaalisti n. 2,5 % ja EU:ssa n. 4 % ([lähde](#), [lähde](#))
- Kokonaisilmastovaikutus n. 2-3 kertainen kun huomioidaan myös typen oksidit, vesihöyry, tiivistymisvanat/yläpilvet, noki- ja aerosolipäästöt ([lähde](#))
- Vuosittain vain n. 10 % maapallon väestöstä matkustaa lentämällä (v. 2018; [lähde](#))

Klimatförändringen och flygresande

- Färdmedel drivs genom förbränning av fossila bränslen
 - kol flyttas från jordskorpan till atmosfären
 - växthuseffekten förstärks
 - jordens klimat blir varmare än vad som är bra för planeten
 - extrema väderhändelser, påverkan på biologisk mångfald osv.
- Flygresandets koldioxidutsläpp (CO₂): cirka 2,5 % globalt och cirka 4 % i EU. ([källa](#), [källa](#))
- Den totala klimatpåverkan är cirka 2-3 gånger större när även kväveoxider, vattenånga, kondensstrimmor/höghöjdsmoln samt sot- och aerosolutsläpp beaktas. ([källa](#))
- Årligen reser endast cirka 10 % av världens befolkning med flyg. (2018; [källa](#))

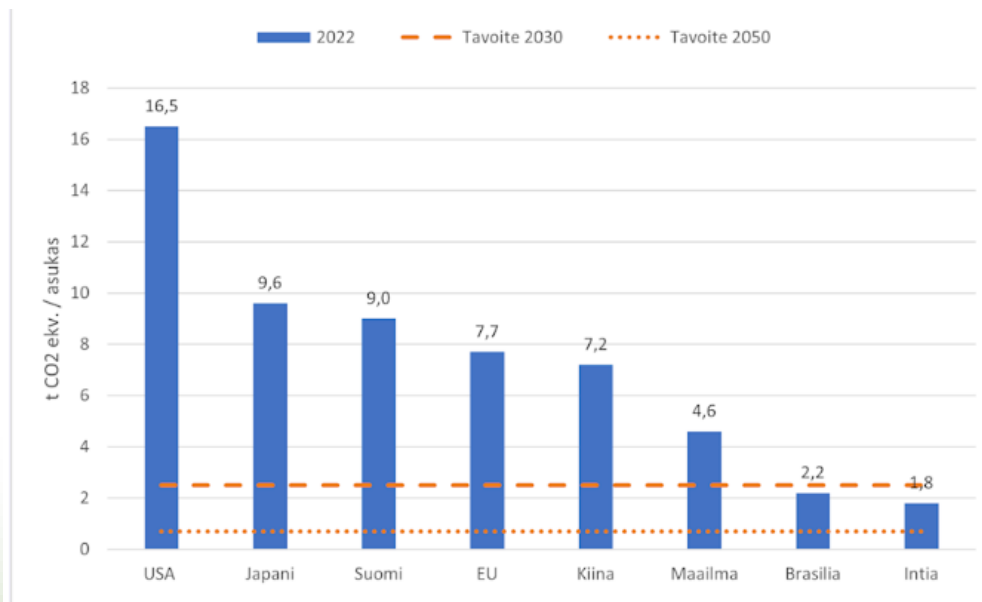

4 696 70 337 1 136

wwfsuomi Suomen ylikulutuspäivä osuu tänä vuonna aprillipäivälle. Valitettavasti kyse ei ole vitsistä.

Maiden välisessä vertailussa Suomi sijoittui tänäkin vuonna maailman eniten uusiutuvia luonnonvaroja kuluttavien maiden joukkoon. Me kulutamme oikeudenmukaisen osuutemme koko vuoden luonnonvaroista jo noin kolmessa kuukaudessa.

- Kestävän elämäntavan mukaiset ilmastopäästöt 2,5 tonnia $\rightarrow$ 0,7 tonnia CO_2 -eq / henkilö / vuosi ([lähde 1](#), [lähde 2](#))
- Klimatutsläpp förenliga med en hållbar livsstil: 2,5 ton $\rightarrow$ 0,7 ton CO_2 -eq per person och år ([källa 1](#), [källa 2](#))
- Suomalaisen keskimääräiset päästöt 8-9 tonnia CO_2 -eq / henkilö / vuosi ([lähde 1](#), [lähde 2](#))
- De genomsnittliga utsläppen per finländare är 8-9 ton CO_2 e per person och år ([källa 1](#), [källa 2](#))

Kuva1. Keskimääräinen hiilijalanjälki (tonnia CO_2 -ekv.) asukasta kohti eri maissa sekä Pariisin ilmastopimuksen tavoitteen saavuttamisen edellyttämät tavoitetasot hiilijalanjäljelle vuosille 2030 ja 2050 [2]. Suomen asukaskohtaisen hiilijalanjäljen suuruus on hieman suurempi kuin kansallisessa arviossa. Ero johtuu laskentaperusteista.

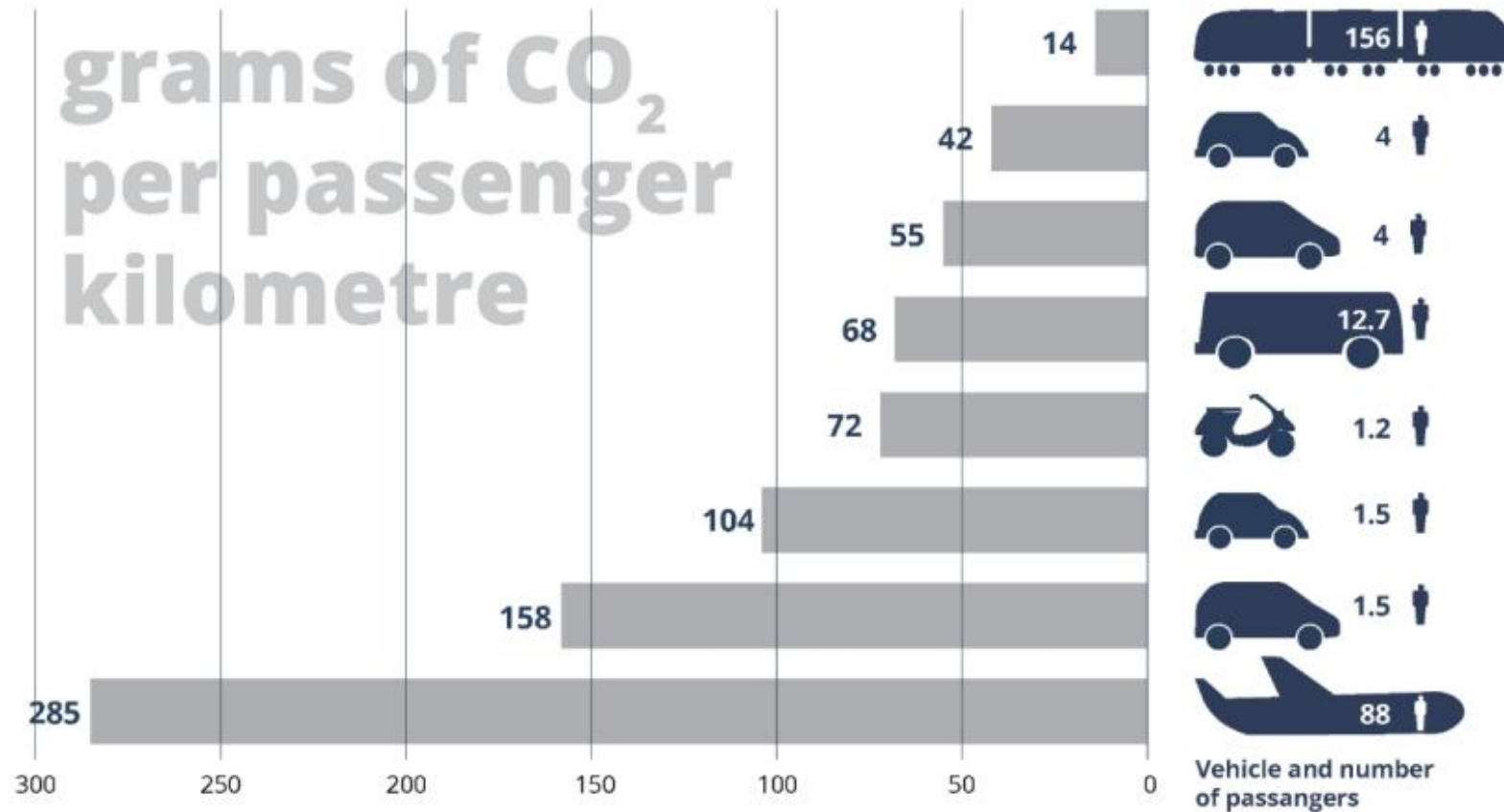

“In order to keep global warming below 2 degrees Celsius each of us has to limit our carbon footprint to 2300 kg of CO2 per year, of which only 25% can be allocated for mobility (575 kg).”

Jyväskylä - Berliini	Kesto Varaktighet	Päästöt / suunta Utsläpp / riktning
Juna Helsinkiin - lento Helsingistä Berliiniin	7 h 8 min	413.2 kg CO2-eq
Juna Turkuun - laiva Tukholmaan - juna Berliiniin	31 h 8 min	240.4 kg CO2-eq (-42%)
Jyväskylä - Rooma	Kesto Varaktighet	Päästöt / suunta Utsläpp / riktning
Juna - lento Helsingistä Roomaan	9 h 20 min	813.5 kg CO2-eq
Juna - lento Helsingistä Berliiniin - juna Roomaan	27 h 13 min	463.3 kg CO2-eq (-43%)

Stefan Baumeister, Jyväskylän yliopisto
[kts. tarkat laskelmat täältä / se detaljerade beräkningar här](#)

CO₂ emissions from passenger transport

Note: The figures have been estimated with an average number of passengers per vehicle. The addition of more passengers results in fuel consumption – and hence also CO₂ emissions – penalty as the vehicle becomes heavier, but the final figure in grams of CO₂ per passenger is obviously lower. Inland ship emission factor is estimated to be 245 gCO₂/pkm but data availability is still not comparable to that of other modes. Estimations based on TRACCS database, 2013 and TERM027 indicator.

Source: EEA report TERM 2014
eea.europa.eu/transport

Erasmus+ ja lentomatkustaminen

- Erasmus+ –ohjelmassa matkustettiin Suomesta Eurooppaan n. 23 000 liikkuvuusjaksoa v. 2023.
- Pienikin päästö(säästö) per henkilö kertautuu ohjelmatasolla merkittäväksi kokonaisvaikutukseksi
- Ei ole olemassa Erasmus+ -ohjelman tai lähettävän organisaation hiilibudjettia, johon matkustajan hiilipäästöt kuuluisivat

Erasmus+ och flygresande

- Inom Erasmus+-programmet genomfördes cirka 23 000 mobilitetsperioder från Finland till Europa år 2023.
- Även små utsläpp(minskning) per person får en betydande sammanlagd effekt på programnivå
- Det finns ingen koldioxidbudget inom Erasmus+-programmet eller hos den sändande organisationen som resenärens koldioxidutsläpp skulle ingå i

Vihreä matkustaminen KA1-SCH-hankkeissa

Grönt resande i KA1-SCH-projekt

Myöntövuosi Beviljningsår	Liikkuvuusjaksot lkm. Antalet mobilitetsperioder	Green Travel –liikkujaa –mobiliteter	Green Travel %
2022	5055	222	4,0
2023	5780	309	5,3
2024 *	6926	627	9,1
2025 *	7057	609	8,6
2026	Myönnetty, Beviljades: - 206 akkreditoitua, akkrediterade projekt - 61 lyhytkestoista, kortvariga projekt	Toteutettu, Genomförd: - 49 akkreditoidussa / akkrediterad projekt - 10 lyhytkestoisessa / kortvariga projekt	- 23,8 % - 16,4 %

* Osa hankkeista on vielä kesken, tieto täydentyy (tilanne 22.7.2026)

* Vissa projekt pågår fortfarande och uppgifterna kommer att kompletteras (läget den 22.7.2026)

Lentopäästöjen vähentäminen

Minskade utsläpp från flygresor

1/2

- Tärkeintä vähentää nousevia lentoja
→ nousu ja lasku ovat päästöintensiivisiä:
muodostava n. 20–30 % lennon päästöistä
→ nousu tapahtuu aina, riippumatta lennon pituudesta
- Lyhyet lennot → korkeat päästöt
matkustajakilometriä kohti
- Pitkät lennot → pienemmät päästöt per km,
mutta suuret kokonaispäästöt
- Lähteitä:
<https://www.eea.europa.eu/themes/transport/aviation>
https://transport.ec.europa.eu/transport-themes/environment/aviation_en
- Det viktigaste är att minska antalet flygningar
→ start och landning är utsläppsintensiva: står
för ca 20–30 % av flygets utsläpp
→ start sker alltid, oberoende av flygningens längd
- Korta flygningar → höga utsläpp per
passagerarkilometer
- Långa flygningar → lägre utsläpp per km, men
stora totala utsläpp
- Källreferens:
<https://www.eea.europa.eu/themes/transport/aviation>
https://transport.ec.europa.eu/transport-themes/environment/aviation_en

Lentopäästöjen vähentäminen

Minskade utsläpp från flygresor

2/2

Konkreettisesti toiminnassa:

- **Vältetään jatkolentoja**
 - yksi mahdollisimman suora lento kohteeseen
 - matkat kotoa lentokentälle ja lentokentältä kohteeseen aina maata pitkin
- **Kumppaniverkoston kehittäminen** siten, että sekä lähellä että kauempana sijaitsevia
 - mahdollistaa maata pitkin matkustamista vähintäänkin lähempänä sijaitseviin

Konkret i praktiken:

- **Undvik anslutningsflyg**
 - en enda, så direkt flygning som möjligt till destinationen
 - resor från hemmet till flygplatsen och från flygplatsen till destinationen sker alltid landvägen
- **Utveckling av partnernätverk** så att samarbetspartner finns både nära och längre bort
 - möjliggör resor landvägen åtminstone till närmare belägna destinationer

Erasmus+ -ohjelma: vihreän matkustamisen tuki

- ”Ohjelmasta tukea saavien organisaatioiden on Erasmus+ -laatustandardien mukaisesti edistettävä ekologisesti kestävää ja vastuullista toimintaa osallistujiensa keskuudessa ja lisättävä tietoisuutta liikkuvuustoiminnan ympäristöjalanjälkeä pienentävien tai korvaavien toimien merkityksestä. Nämä periaatteet olisi otettava huomioon ohjelman kaiken toiminnan valmistelussa ja toteutuksessa **etenkin käyttämällä ohjelmasta tarjottavaa erityistä tukea kestävien matkustustapojen edistämiseksi**. Koulutusta tarjoavien organisaatioiden olisi sisällytettävä nämä periaatteet osaksi päivittäistä työtään, ja niiden olisi aktiivisesti edistettävä ajattelutavan ja käyttäytymisen muutosta oppijoidensa ja henkilöstönsä keskuudessa.”

Erasmus+ -program: stöd för grönt resande

- ”Enligt kvalitetsstandarderna för Erasmus ska organisationer som får bidrag från programmet främja ett miljömässigt hållbart och ansvarsfullt beteende hos deltagarna och öka medvetenheten om vikten av att agera för att minska eller uppväga mobilitetsverksamhetens miljöavtryck. Dessa principer bör prägla förberedelserna och genomförandet av all programverksamhet, **särskilt genom utnyttjande av det särskilda ekonomiska stöd som programmet tillhandahåller för att främja hållbara sätt att resa**. Organisationer som tillhandahåller utbildning bör integrera dessa principer i det dagliga arbetet och aktivt främja ett förändrat tänkesätt och beteende bland deltagare och personal.”

Green Travel –sääntö 2026

- "Vihreät" eli vähäpäästöisiksi laskettavat matkustusvälineet:
juna, linja-auto, polkupyörä, kimppakyyti
- Laivalla matkustaminen lasketaan vihreäksi matkustamiseksi, kun se yhdistetään em. vähäpäästöisillä kulkuneuvoilla matkustamiseen.
- **Matka on vihreän matkustamisen tukeen oikeuttava, kun "vihreäksi" laskettavilla kulkuneuvoilla toteutettu:**
 1. **koko meno-paluumatka tai toinen suunta meno-paluumatkasta tai**
 2. **todellisista matkustetuista kilometreistä vähintään 50 % prosenttia (laske ja varmista, että "vihreitä" matkakilometrejä on enemmän kuin lentokilometrejä)**

Green Travel –regeln 2026

- "Gröna", dvs. som lågutsläpp räknade färdmedel:
tåg, buss, cykel, samåkning
- Resor med färja räknas som grönt resande när de kombineras med resor med ovan nämnda lågutsläppsfärdmedel.
- Resan berättigar till stöd för grönt resande när resan med färdmedel som räknas som "gröna" utgör:
 1. **hela tur- och returresan, eller ena riktningen av tur- och returresan, eller**
 2. **minst 50 % av de faktiskt genomförda reskilometrarna (beräkna och säkerställ att antalet "gröna" reskilometer är större än antalet flygkilometer).**

Laiva käytännössä

- Laiva ei itsessään ole vähäpäästöinen kulkuneuvo
- Päästöjen vähentäminen huomioiden, laivaa tulisi käyttää vain lyhintä tarkoituksenmukaista reittiä pitkin vähäpäästöisten kulkuneuvojen luo siirtymiseen.
- Esim. Vantaa – Tukholma – Vantaa
 - ”Laivalla matkustaminen lasketaan vihreäksi matkustamiseksi, kun se yhdistetään vähäpäästöisillä kulkuneuvoilla matkustamiseen.”
 - Vähäpäästöisin vaihtoehto:
 - juna Vantaa – Turku
 - vähäpäästöinen laiva Turku – Tukholma
 - ...ja sama takaisin...
- Missä tapauksessa laivamatka Helsingistä Travemünde on 1) vähäpäästöisempi kuin lentäminen ja 2) palvelee kestävyyskasvatusta?

Färja i praktiken

- Färjan är dock inte i sig ett lågutsläppsfärdmedel
- Med hänsyn till minskningen av utsläppen bör färja endast användas för förflyttning till lågemissionsfärdmedel längs den kortaste ändamålsenliga rutten.
- T. ex. Vanda – Stockholm – Vanda
 - Resor med färja räknas som grönt resande när de kombineras med resor med lågutsläppsfärdmedel.
 - Det alternativ med lägst utsläpp:
 - tåg från Vanda till Åbo
 - lågutsläppsfartyg från Åbo till Stockholm
 - ...och samma väg tillbaka...
- I vilka fall är en fartygsresa från Helsingfors till Travemünde 1) mer utsläppssnål än att flyga, och 2) förenlig med hållbarhetsfostran?

Green Travel –tuki / -stöd

- **Matkatuki / resebidrag:**
 korotettu vihreän matkustamisen tuki → → →
 höjt stöd för grönt resande → → →
- **Yksilötuki / Individuellt stöd:**
 toteutuneiden matkapäivien mukaan → → →
 enligt de faktiska resdagarna → → →

Matkan pituus Avstånd	Vihreä matkustaminen Miljövänligt resande	Muu kuin vihreä matkustaminen Icke miljövänligt resande
10–99 km	56 euroa	28 euroa
100–499 km	285 euroa	211 euroa
500–1999 km	417 euroa	309 euroa
2 000–2 999 km	535 euroa	395 euroa
3000–3999 km	785 euroa	580 euroa
4000–7999 km	1180 euroa	1180 euroa
≥ 8 000 km	1735 euroa	1735 euroa
+ yksilötuki matkustuspäiviltä + individuellt stöd för resdagar	Max. 6 matkustuspäivää / resdagar	Max. 2 matkustuspäivää / resdagar

Vihreä matkustaminen ja kestävyysosaaminen

- Ilmastokriisi ja lentomatkustamisesta aiheutuvat päästöt luovat ristiriidan, jossa usein toimimme toisin kuin opetamme. Valitsemalla matkustaa maata pitkin vähäpäästöisemmin, osoitamme sen olevan mahdollista ja muistamme oman vastuamme päästöjen aiheuttajina.
- Parhaimmillaan maata pitkin matkustaminen auttaa opettamaan kestävyteen liittyviä arvoja ja asenteita, jotka auttavat vähentämään matkustamisen ilmastopäästöjä myös tulevaisuudessa. Matkan aikana on myös aikaa ja mahdollisuus esim. paneutua ikkunasta näkyvien maiden ja maisemien kestävyyskysymyksiin.

Grönt resande och hållbarhetskompetens

- Klimatkrisen och utsläppen från flygresor skapar en motsättning där vi ofta agerar annorlunda än vi lär ut. Genom att välja att resa landvägen med lägre utsläpp visar vi att det är möjligt och påminner oss om vårt eget ansvar som orsaker till utsläpp.
- I bästa fall bidrar resor landvägen till att förmedla värderingar och attityder kopplade till hållbarhet, som också i framtiden hjälper till att minska resandets klimatutsläpp. Under resan finns dessutom tid och möjlighet att till exempel fördjupa sig i hållbarhetsfrågor i de länder och landskap som syns genom fönstret.

Matkustamisen kädenjälki

Maata pitkin
matkustamisen
kädenjälki eli
tulevaisuuden
päästöjen
vähentäminen
osallistujien
osaamista lisäämällä

Lentäminen on suomalaisille verrattain uusi, joskin helpoksi havaittu tapa matkustaa eikä vähiten Suomen sijainnin vuoksi. Junan ja bussin käyttäminen pitkillä matkoilla vaatii siis muutosta ajattelussa ja asenteissa, mutta myös konkreettisia taitoja matkojen järjestämiseen.

Jotta uudet oivallukset ja taidot syntyvät,

- milloin täytyy suunnitella → kuka suunnittelee
- milloin toteutetaan → kuka toteuttaa
- mihin vaikuttaa → jalanjälki / kädenjälki
- miten saadaan jäämään pysyväksi toimintatavaksi yksilölle / organisaatiolle

Kompensointi?

- Ilmastovaikutusten hillitsemisessä ainoa oikea keino on vähentää kasvihuonekaasupäästöjen aiheuttamista
- Ajatus kompensoinnin taustalla: kompensoidaan se osuus päästöistä, joita ei olla voitu välttää tai vähentää
- Esim. lentäminen on vaihdettu junamatkustamiseen ja kompensoidaan junamatkustamisesta aiheutuneet päästöt, joita ei ole voitu välttää.
- Kompensointia voidaan tehdä, mutta siitä viestiminen ympäristöystävällisenä tekona ilman vakavasti otettavaa, varsinaisten matkustamisen päästöjen vähentämistä, voi myös toimia kestävyyskasvatuksen ajatusta vastaan ja tahattomasti oikeuttaa päästöjen jatkumista luomalla vaikutelman, että haitat voidaan aina hyvittää jälkikäteen.
- EU action - Climate Action - European Commission

Kompensation?

- När det gäller att begränsa klimatpåverkan är det enda verkligt effektiva sättet att minska de utsläpp av växthusgaser som orsakas av verksamheten.
- Grundtanken bakom compensation är att kompensera för den del av utsläppen som inte har kunnat undvikas eller minskas.
- Till exempel kan flygresor ersättas med tågresor, varefter de utsläpp som uppstår från tågresorna och som inte har kunnat undvikas kompenseras.
- Compensation kan användas, men att kommunicera den som en miljövänlig åtgärd utan att samtidigt på ett trovärdigt sätt minska de faktiska utsläppen från resandet kan motverka syftet med hållbarhetsfostran. Det kan också oavsiktligt legitimera fortsatta utsläpp genom att skapa en föreställning om att miljöskador alltid kan gottgöras i efterhand.
- EU action - Climate Action - European Commission

Erityiskysymyksiä

- Liikkuvuuskohde valitaan aina hankkeen tavoitteiden – ei esim. osallistuvan yksittäisen opettajan omien tavoitteiden tai toiveiden – mukaisesti.
- Kauas matkustamisen lisäarvo aiheutuviin ilmastopäästöihin nähden?
→ Miten kauas täytyy matkustaa, että esim. kyseisen aiheen täydennyskoulutuskurssi on saatavilla?
→ Missä tapauksissa merentakaisille alueille matkustaminen olisi perusteltua?
- Liikkuvuusjakson tulokset, vaikutukset ja vaikuttavuus:
kuinka monta opea samalle kurssimatkalle?

Särskilda frågor

- Mobilitetsdestinationen ska alltid väljas utifrån projektets mål – inte utifrån en enskild deltagares eller lärares personliga mål eller önskemål.
- Hur stort är mervärdet av en lång resa i förhållande till de klimatutsläpp som resan orsakar?
→ Hur långt behöver man resa för att till exempel få tillgång till en fortbildningskurs inom det aktuella ämnesområdet?
→ I vilka fall skulle det vara motiverat att resa till utomeuropeiska områden?
- Mobilitetsperiodens resultat, effekter och genomslag:
Hur många lärare i samma kursresa?

UUSI: Vihreän matkustamisen vakuus –lomake 2026

NYTT: Försäkran om grönt resande – blankett 2026

- Päivitetty vastaamaan vuoden 2026 koskemaan tulleita rahoitus sopimuksia (ei siis koske 2025 tai aiemmin voimaan tulleita sopimuksia)
- Lataa lomake [tästä linkistä](#)
- Lomakkeen tarkoituksena on vahvistaa, että vihreän matkustamisen tuen vaatimukset on täytetty
- Lomake sisältää myös tarkat ohjeet vähäpäästöisen matkan määrittämiseen
- Täytetään jokaisesta yksilö- tai oppilaiden ryhmäliikkuvuudesta, jossa vihreän matkustamisen tukea raportoitu
- Uppdaterad för att motsvara finansieringsavtal som trätt i kraft från och med 2026 (gäller alltså inte avtal som trätt i kraft 2025 eller tidigare)
- Ladda ner blanketten via [denna länk](#)
- Syftet med blanketten är att bekräfta att kraven för bidrag för grönt resande har uppfyllts.
- Blanketten innehåller också detaljerade anvisningar för hur en utsläppssnål resa ska fastställas.
- Blanketten ska fyllas i för varje individuell mobilitet eller grupp mobilitet för elever där bidrag för grönt resande har rapporterats.

Lisätietoa, linkkejä ja vinkkejä matkustamiseen

- Jyväskylän yliopiston lehtori ja tutkija Stefan Baumeisterin esitys vihreän matkustamisen webinaarissa 16.1.2026
 - Tallenne ajasta 3:30 eteenpäin ja diat
- Vihreä matkustaminen Erasmus+ Ympäristövastuullisuus –verkkosivulla
- Facebook: Maata pitkin matkustavat

Mer information, länkar och tips om resande

- Universitetslektorn och forskaren Stefan Baumeisters presentation vid webinariet om grönt resande den 16 januari 2026
 - Inspelningen från tidsmarkeringen 3:30 framåt och diabilder
- Grönt resande på Erasmus+ -webbsidan om Miljöansvar
- Facebook: Maata pitkin matkustavat

Kiitos! Tack!

Erasmus+ yleissivistävälle koulutukselle
Erasmus+ för allmänbildande utbildning

[katariina.petajaniemi \(at\) oph.fi](mailto:katariina.petajaniemi(at)oph.fi)

Erasmus+
Muuttaa elämäsi – avartaa maailmaasi.

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN